

(Ф 03.02 – 92)

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

[Signature]

С. Петровська

«1» 09 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

[Signature]

А. Гудманян

«15» 09 2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Ціноутворення»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)»

Курс – 3 Семестр – 5

Лекції - 34 Диференційований залік – 5 семестр
Практичні заняття - 34
Самостійна робота - 82
Усього (годин/кредитів ECTS) - 150/5,0
Домашнє завдання (1) – 5 семестр

Індекс РБ-6-051/16-2.1.21

СМЯ НАУ РНП 11.01.01-01-2020

Робочу навчальну програму дисципліни «Ціноутворення» розроблено на основі робочого навчального плану № РБ-6-051/16 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)», навчальної програми цієї дисципліни, індекс НБ-6-051/16-3.32, затвердженої ректором «15» 09 2020 р., та відповідних нормативних документів.

Робочу навчальну програму розробила:
доцент кафедри економіки
повітряного транспорту

Кравчук Н.М.

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-професійної програми «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)») - кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 10 від «01» 06 2020 р.

Завідувач кафедри

Ареф'єва О.В.

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 4 від «10» 05 2020 р.

Голова НМРР

Тофанчук А.Т.

УЗГОДЖЕНО
Декан ФББА

Петровська С.В.

« »   2020 р.

ЗМІСТ

	стор.
1. Вступ	4
2. Зміст навчальної дисципліни	4
2.1. Тематичний план навчальної дисципліни	4
2.2. Домашнє завдання.....	5
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	5
3.1. Список рекомендованих джерел.....	5
3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до технічних засобів навчання.....	6
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	7

1. ВСТУП

Робоча навчальна програма дисципліни розроблена на основі навчальної програми дисципліни «Ціноутворення» та «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.15 №37/роз.

Рейтингова система оцінювання (PCO) є невід'ємною складовою робочої навчальної програми і передбачає визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та умінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного та семестрового контролю, з наступним переведенням оцінки за багатобальною шкалою в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

PCO передбачає використання модульних рейтингових оцінок (поточної, контрольної, підсумкової), а також екзаменаційної або залікової, підсумкової семестрової та підсумкової рейтингових оцінок.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практ. занят.	СРС
5 семестр					
Модуль №1 «Ціни і ціноутворення»					
1.1.	Теоретичні основи ціни	12	2 2	2	6
1.2.	Загальна класифікація цін	14	2 2	2	8
1.3.	Витрати виробництва та реалізації	16	2 2	2 2	6
1.4.	Державне регулювання ціноутворення в Україні	14	2	2 2	8
1.5.	Цінова політика підприємства	16	2 2	2 2	6
1.6.	Методи встановлення цін	14	2 2	2 2	6
1.7.	Торгові знижки і надбавки	10	2	2	6
1.8.	Цінові стратегії підприємства	22	2 2	2 2	12
1.9.	Ціни і ціноутворення в зовнішній торгівлі	14	2 2	2	8
1.10.	Домашнє завдання	8	-	-	8
1.11.	Модульна контрольна робота № 1	10	2	-	8
Усього за модулем №1		150	34	34	82
Усього за 5 семестр		150	34	34	82
Усього за навчальною дисципліною		150	34	34	82

2.2. Домашнє завдання

Домашнє завдання (ДЗ) 1, виконується у п'ятому семестрі з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу з даної дисципліни.

Мета ДЗ: удосконалити теоретичні знання та практичні навички під час вивчення матеріалу навчального модулю.

Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до «Методичних рекомендацій з виконання домашнього завдання з дисципліни «Ціноутворення» для студентів відповідної спеціальності та освітньо-професійної програми. Час, потрібний для виконання домашнього завдання 1 - до 20 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Список рекомендованих джерел

3.1.1 Основні рекомендовані джерела

3.1.1.1. Антошкіна Л.І., Скригун Н.П., Цимбалюк Л.Г. Ціноутворення та управління ціновою політикою: підручник. Донецьк. Юго-Восток. 2011. 321с.

3.1.1.2. Верхоглядова Н.І., Ільїна С.Б., Іваннікова Н.А., Слабко Я.Я., Лисенко Ю.В. Основи ціноутворення: навчальний посібник. К. Кондор. 2007. 252с.

3.1.1.3. Дайновська С.М. Ціноутворення: підручник. К. КНЕУ. 2009. 319с.

3.1.1.4. Данілова Л.Л., Петровська С.В. Ціноутворення та маркетингова цінова політика: навчальний посібник. К. КНЕУ. 2006. 130с.

3.1.1.5. Колесников О.В. Ціноутворення: навчальний посібник. К. Центр учбової літератури. 2007. 144с.

3.1.1.6. Літвінов Ю.І., Останкова Л.А., Літвінова Т.М., Підгорна О.В. Ціноутворення в умовах ринку: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2017. 400с.

3.1.1.7. Махур О.Є. Ринкове ціноутворення: навчальний посібник. К. Центр учбової літератури. 2012. 480с.

3.1.1.8. Шульга О.А, Ціноутворення: курс лекцій: навчальний посібник. К. НПУ імені М.П, Драгоманова. 2015. 111с.

3.1.1.9. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: навчальний посібник. К. Кондор. 2004. 214с.

3.1.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.1.2.1. Ареф'єва О.В., Сахаєв В.Г., Ареф'єв О.В., Махсма М.Б.,

Попрозман О.І. Економіка підприємства: навч. посібник. К. Вид-во ЄУ. 2005. 238с.

3.1.2.2. Артус М.М. Формування механізму ціноутворення в умовах ринкової економіки. Т. Економічна думка. 2002. 354с.

3.1.2.3. Головка В.І., Мінченко А.В., Шарманська В.М. Фінансово-економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека: навчальний посібник. К. Центр навчальної літератури. 2006. 448 с.

3.1.2.4. Гриньова В.М., Новікова М.М. Управління підприємством в умовах розвитку ринку: монографія. Х. Вид. ХДЕУ. 2010. 268 с.

3.1.2.5. Грещак М,Г. Управління витратами: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К. КНЕУ. 2006. 132с.

3.1.2.6. Дроб О. Оптимізація трансфертного ціноутворення в економічних мережах: деякі теоретичні аспекти. Економіка України. 2011. № 6. С. 86-93.

3.1.2.7. Економіка підприємства. За заг. ред. Покропивного С.Ф. К. КНЕУ. 2009. 528 с.

3.1.2.8. Захаревич В.В. Організаційна структура та інструменти ціноутворення на автотранспорті послуги. Актуальні проблеми економіки. 2010. № 5. С. 93-95.

3.1.2.9. Орлов О.О., Рясних Є.Г., Савченко О.В. Ціноутворення на нову продукцію виробничо-технічного призначення: монографія. К. Освіта України. 2011. 144с.

3.1.2.10. Павленко А.Ф., Корінев В.Л. Маркетингова політика ціноутворення: монографія. К. КНЕУ. 2004. 332с.

3.1.2.11. Петренко О, Петренко О. Про ціноутворення в умовах монопольного ринку. Економіка України. 2010. № 3. С. 36-43.

3.1.2.12. Правик Ю. Антикризові важелі управління трансфертним ціноутворенням у банках України. Банківська справа. 2011. № 2. С. 31-43.

3.1.2.13. Салагакова Н.О. Туризм: бізнес-процеси, ціни і ціноутворення: монографія. К. КНТЕУ. 2016. 416с.

3.1.2.14. Сомов В.Ф. Економіка і ціноутворення в туризмі: навчальний посібник. К. НАУ-друк. 2010. 213с.

3.1.2.15. Томас Т. Негл. Стратегія і тактика ціноутворення. Серія: Маркетинг для професіоналів. Переклад з англійської. 2004. 572с.

3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до ТЗН

№ пор.	Назва	Шифр тем за тематичним планом	Кількість
1.	Конспект лекцій	1.1-1.9	Електронна версія
2.	Методичні вказівки з виконання практичних робіт	1.1–1.9	Електронна версія

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Ціноутворення»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 11.01.01 – 01-2020
		стор. 7 з 12	

2.	Методичні вказівки до виконання домашнього завдання	1.10	Електронна версія
----	--	------	-------------------

4. РЕЙТИНГОВА ОЦІНЮВАННЯ СИСТЕМА НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

5 семестр	
Модуль №1	Мах кількість балів
Вид навчальної роботи	
Відповіді на практичних заняттях або підготовка доповідей (Зб. х 8 зан.)	24 (сумарна)
Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу (Зб. х 8 зан.)	24 (сумарна)
Виконання домашнього завдання	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 40 балів.</i>	
Виконання модульної контрольної роботи №1	20
Усього за модулем №1	88
Диференційний залік	12
Усього за 5 семестр	100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи
в балах оцінкам за національною шкалою

Відповіді на практичних заняттях або підготовка доповідей	Виконання тестових завдань на знання теоретичного матеріалу	Виконання домашнього завдання	Виконання модульної контрольної роботи №1	Оцінка за національною шкалою
22-24	22-24	18-20	18-20	Відмінно
18-21	18-21	15-17	15-17	Добре
15-17	15-17	12-14	12-14	Задовільно
менше 14	менше 14	менше 13	менше 13	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл. 4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно
66-78	Добре
53-65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

4.5. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах за семестр становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно
66-78	Добре
53-65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність залікової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
12	Відмінно
10	Добре
8	Задовільно
-	-

4.6. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.8. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.9. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до

	<p>Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Ціноутворення»</p>	<p>Шифр документа</p>	<p>СМЯ НАУ РНП 11.01.01 – 01-2020</p>
			<p>стор. 9 з 12</p>

Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Ціноутворення»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 11.01.01 – 01-2020
		стор. 10 з 12	

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

